SURINAAMSCH WEEKBLAD.

ABONNEMENT.

Voor 12 maanden. f 10.—
» 6 maanden. » 5.50.
» 3 maanden. » 3.00.

No. 31.
ZONDAG 30 JULIJ.
1854.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

Voor iedere regel f 0.25. behalve 75 ct. Zegelgeld, hetwelk bij elke plaatsing moet voldaan worden.

PARAMARIBO.

ADVERTENTIËN.

De WOENSDAG AVOND Predikbeurten bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente* alhier zijn bepaald gedurende de maand Augustus, op den 9den en den 23sten e. k.

Benoodigd voor de Gouvernements Plantage *Catharina Sophia*:

Diverse Artikelen.

De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements Secretarie, alwaar eene specifieke lijst is aangeplakt, zal gelicht worden op MAANDAG den 31sten Julij 1854 des middags ten 12 ure.

De Beheerder van voornoemde Plantage,
Wm. HUMPHREIJS.

(11610) A. SALOMONS, Vendumeester, zal DINGSDAG middag e. k. verkoopen:

Een *extra Rij* en *Chais PAARD*.

De Vendumeester A. SALOMONS zal op Dingsdag e. k. des namiddags om 4 uren, ten sterfhuize van Mejufvrouw MARIE van H. D. van MEERTEN verkoopen:

***Huisraden*, *Meubelen*, waaronder een extra Ledikant, *Goud* en *Zilver*, alsmede: de slavin *Christina* of *Chrisje*, *Doortje* en hare dochter *Laurentina*, de laatste onder den last des vrijdoms.**

De GOEDEREN zijn Morgen en op den verkoopdag te bezigtigen. (11611)

***J. C. GOMPERTS*, Vendumeester,**

zal VRIJDAG e. k., verkoopen:

Een VISSCHERSBOOT *lang* 45 voet en *breed* 7 ½ voet,

te bezigtigen op 's Landswerf. (11612)

De ondergeteekende zal op Vrijdag den 4den Augustus e. k. bij en door den Vendumeester J. C. GOMPERTS, publiek doen verkoopen:

De Katoen-Plantaadje *Bellevue* en *Cardrospark* c. a., met derzelver Slavenmagt en Toebehooren,

En de Katoen-Plantaadje *John* en *Bantaskine*, c. a. met derzelver Slavenmagt, enz.

allen gelegen in *Coronie*.

De inventarissen en veil-conditien liggen ter *visie* bij genoemden Vendumeester.

Paramaribo, den 26 Julij 1854.
(11613) D. C. MUNRO qq.

VRIJDAG den 4 Augustus e. k.'s morgens *negen* uren, zal door en ten huize van den Vendumeester J. C. GOMPERTS, op *zeer voordeelige* voorwaarden worden verkocht: Het HUIS en ERF gelegen aan den *Waterkant*, La. A No. 100. aankomende den Boedel A. MAC INTOSH.

De bewijzen van eigendom en veilconditien, liggen ter *visie* bij genoemden Vendumeester.

(11614 *Paramaribo, den 29 Julij 1854.*

OFFICIEELE AANKONDIGING.

DE 126ste FRANKFORTER STAATS LOTERIJ,
Gewaarborgd door de regering der vrije stad Frankfort aan den Main.

Den 27 September begint de trekking en wordt dezelve dagelijks voortgezet tot den 19 October 1854.

De volgende groote Prijzen zullen gewonnen worden, als:

1	Premie van	f 100,000	of 8,350	pond sterl.
1	Prijs	» 100,000	» 8,350	»
1	do.	» 50,000	» 4,170	»
1	do.	» 20,000	» 1,670	»
1	do.	» 15,000	» 1,250	»
1	do.	» 12,000	» 1,000	»
1	do.	» 10,000	» 840	»
2	do. van f 5000	10,000	» 840	»
4	do. » » 4000	16,000	» 1,340	»
8	do. » » 2000	16,000	» 1,340	»
100	do. » » 1000	100,000	» 8,350	»
100	do. » » 300	30,000	» 2,500	»
5,780	do. » » 100	578,000	» 48,200	»
10	Premies	7,780	» 650	»
6,000	aandeelen	f 1,064,780	» 88,850	p. st.

12 gulden gelijk aan een pond sterling.

De laatst getrokkene der eerste 12 prijzen ontvangt eene premie van 100,000 guldens; zoodat een aandeel ongeveer 16,700 pond sterling zal kunnen winnen.

Bovengemelde Staats Loterij, ingesteld in 1789, biedt de beste, schoonste en veiligste gelegenheid tot uitzet aan, van al de Loterijen op het Vasteland. Er zijn 18,400 loten en 6000 prijzen waarvan de kleinste, 7 pond sterling is. De trekking vindt plaats in tegenwoordigheid van het publiek in de Loterij Zaal te *Frankfort*, onder onmiddellijke controle eener Commissie daartoe door den Hoogen Senaat benoemd.

In deze Loterij wordt elk nummer getrokken; hetzij met een niet of met een prijs, en de uitkomst wordt op de officieele lijst opgeteekend, waarvan aan elken buitenlandschen aandeelhouder een kopie zal gezonden worden.

Prijzen der aandeelen.

Een heel aandeel 10 pond sterl. — Een half aandeel 5 p. st. — Een kwart aandeel 2 p. 10 sh. sterl.

Door een zeker getal aandeelen te nemen, kan men de volgende voordeelen genieten, als:

5 aand. of 10 halve, of 20 kwart do. 45 p. st.
10 » » 20 » » 40 » » 80 »
25 » » 50 » » 100 » » 200 »

De ondergeteekenden zijn nu *speciaal aangesteld* tot den verkoop van aandeelen zoo voor het binnen- als buitenland, uithoofde der onregelmatigheden van vroegere agenten en de herhaalde klagten ten hunnen opzigte van vreemde deelhebbers ontvangen. — Aandeelen en Prospectussen, onderteekend door Senator Siebert en gecontrasigneerd door een van onze firma, zijn verkrijgbaar bij de ondergeteekenden die genoegzame *zekerheid* gegeven hebben tot de nakoming van alle verpligtingen jegens de deelhebbers.

De prijzen zullen in de West-Indien door tusschenkomst eener gevestigde Bank betaald worden.

J. A. SCHWARZSCHILD & ZONEN,
Bankiers en eenige aangestelde Gouvernements Loterij Contractanten, Frankfort aan Main.

PROSPECTUSSEN zijn te bezigtigen ter dezer Drukkerij. (11615)

Worden te huur gevraagd;

20 à 25 METSELAARS,

zoo vrijen als slaven, om *dadelijk* tegen verhoogd loon op plantaadje te arbeiden.

(11616) A. SMITH THOMSON.

Tegen den loop der aanstaande week, zal van hier naar *Curaçao* via *Demerarij* vertrekken, de Nederlandsche Schoener *ESSEX*; voor VRACHT en PASSAGE gelieve men zich te adresseren bij

(11617) P. J. BOAS.

Paramaribo, den 27 Julij 1854.

De ondergeteekende vraagt te KOOP:

5 à 6 *MANNEGERS*,

die meer of min het veldwerk gewoon zijn.

(11618) THOMAS GREEN.

Wordt te KOOP gevraagd: Een MUIL of STEENEZEL met *Kar* en *Tuigen*.

Adres ter dezer Drukkerij. (11619)

Paramaribo, den 29 Julij 1854.

Houders van vorderingen

tot laste van wijlen den Heer JOHANNES SCHMIDT, worden verzocht daarvan opgave te doen bij

(11620) J. E. SIMONS.

Crediteuren

van den Heer J. G. CLAVER worden bij deze uitgenoodigd, hunne *vorderingen* ten laste genoemden Heer binnen den tijd van acht dagen in te zenden bij

(11621) J. PETZOLDT qq.

Paramaribo, den 28 Julij 1854.

Crediteuren

van mi wijlen Mejufvrouw MARIJ van H. D. van MEERTEN worden verzocht zoo spoedig mogelijk opgave hunner vordering bij den ondergeteekende te doen.

Zullende voorts over *zes* weken dag en datum nader te bepalen publiekelijk worden verkocht: Het aan voormelden boedel behoorende *ERF* en daaropstaande *GEBOUWEN* gelegen aan de *Hoerenstraat*, bekend onder N. W. La. A. No. 51.

Paramaribo, den 23 Julij 1854.
(11622) J. E. SIMONS qq. c. s.

Verkrijgbaar bij N BOX & CO,

Extra *Zoutvleesch*, *Prime-*, *Rump-*, *Mess-* en *Clear SPEK*, Smeerkaarsen

van 8, 10, 12, 14 en 16 in 't pond; drooge 1 ¼ d. W. P. en P. P. PLANKEN, *KATOENZAKKENDOEK*, KOFFIJZAKKEN, &c. &c. (11623)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een uitmuntend middel voor ongesteldheid aan de maag, de ingewanden, gebrek aan eetlust, leverziekte, geelkoortsen, enz.

Deze pillen doen eene sterke uitwerking op eene bedorven gezondheid. Zoodra zij gebruikt worden, werken zij dadelijk op het geheele ligchaam, en het meest bedorven bloed begint zich onmiddelijk te verbeteren. In weinig weken tijds zuiveren zij geheel en al het ligchaam, hergeven de eetlust, en ook die welke een bedorven adem hebben, kunnen geen beter hulpmiddel bedenken, dan deze onvergelijkelijke Pillen.

Deze *Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. R. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, à f 1, f 3 en f 5. (11624)

HET WEEKBLAD.

PARAMARIBO, 29 JULIJ 1854.

— Onze lezers zullen zeker met belangstelling vernemen, dat niettegenstaande de geduchte krijgsmagt van Rusland, het beleg van Silistria door de Russen is moeten worden opgebroken, en dat wel na een beleg van zes weken, gedurende hetwelk niet alleen alle ten dienste zijnde krijgsmiddelen werden aangewend om deze plaats te bemagtigen, maar ook daarbij het middel van omkooping was beproefd geworden, door den Russischen Opperbevelhebber Prins PASKEWITSCH, die aan den Gouverneur van Silistria, MUSSA PACHA *twee millioen* zilveren roebels had aangeboden om hem deze vesting over te geven. De Turken hebben met buitengewonen moed gestreden en voldoende getoond, dat de Czaar onder eenen verkeerden indruk was, toen hij Turkije » een ziek man" noemde.

De Russen hebben bij het laatste gevecht voor Silistria belangrijke verliezen geleden. — Drie hunner voornaamste Generaals hebben wonden bekomen, welke hen buiten staat stellen vooreerst aan dezen veldtogt verder deel te nemen, t. w. Prins PASKEWITSCH, Opperbevelhebber, Prins GORTSCHAKOFF, Bevelhebber van het indluitend leger en Generaal LUDERS. — Generaal SCHILDERS, Directeur der belegeringswerken is bezweken, na alvorens de amputatie van zijne beide beenen te hebben ondergaan. — De Russen trekken uit Wallachije door Fokschanij en Birlat terug, zoo ook uit de Dobrudska.

Al hunne belegeringswerken werden verwoest en een aantal kanonnen vernageld. Hoe groot het aantal gesneuvelde Russen in het laatste gevecht is, kan men daaruit opmaken, dat een geheel regiment noodig was om de dooden te begraven en dit in twee dagen naauwelijks kon gedaan krijgen.

Voor het einde van Junij zoude het geheele vereenigde leger in Bulgarije bijeen zijn.

De scheiding tusschen Rusland en Oostenrijk is thans openlijk. 300,000 man Oostenrijkers zijn tengevolge van het ontwijkende antwoord des Czaars op de sommatie om de Vorstendommen te ontruimen, derwaarts vertrokken.

Men ziet belangrijke gebeurtenissen zoo in de Oost- als Zwarte Zee te gemoet.

In de politieke kringen te Berlijn spreekt men veel van de zonderlinge wijze, waarop de keizer van Rusland zich onlangs over den tegenwoordigen staat van zaken zou geuit hebben: » Naar het mij toeschijnt, zeide hij tot den Oostenrijkschen gezant, is Rusland niet zoo diep gezonken, dat hetzelve de toestemming van andere mogendheden behoeft, indien het hem behaagt den Sultan te beoorlogen, of met hem over de voorwaarden van een te sluiten vrede te onderhandelen." Volgens een aldaar in omloop zijnde gerucht, zou de keizer werkelijk op het punt staan om zich naar Kiew in de Ukraine te begeven, en zich misschien reeds derwaarts op weg bevinden. Men spreekt er mede van eene merkwaardige *voorspelling*, door den 90jarigen WERNYHORA, uit de Ukraine, in het jaar 1768 op zijn sterfbed, in tegenwoordigheid van vele zijner vrienden gedaan. Na met de grootste naauwkeurigheid al de ongelukken geschilderd te hebben, die aan Polen ten deel zullen vallen, eindigde hij met de verklaring, dat er echter een tijdstip zal komen, dat de Engelschen en Franschen hunne legers en vloten met die der Turken zullen vereenigen, om den Noordschen kolossus te vernederen. Dan zullen de Polen zich mede bij duizenden en honderdduizenden verheffen, om hun verloren vaderland te herwinnen en te herstellen. Deze overlevering werd onlangs medegedeeld door den bekenden Poolschen banneling MICHAEL CZAYKOWSKY, thans SADEK PACHA, aanvoerder van het nieuw opgerigte corps Turksche kozakken.

Wij ontleenen nog het volgende aan de laatste Europesche bladen.

— Den 22sten Junij heeft te 's Gravenhage in het gebouw *Diligentia*, eene vergadering plaats gehad, van de vereeniging betreffende de kolonien, welke zich den 2den Mei jl. geconstitueerd heeft.

In die bijeenkomst heeft de vereeniging besloten, zich te noemen » *Indisch Genootschap* onder de zinspreuk: » *Onderzoek leidt tot waarheid*" en heeft zij een reglement vastgesteld. Volgens dat stuk, heeft het genootschap ten oogmerk, mede te werken tot verbreiding van kennis, betreffende de Nederlandsche kolonien en bezittingen, tot het bevorderen van hare belangen, in verband tot die van het Moederland, en om, door het bevorderen van het besef van wederkeerige verpligting voor Nederland en zijne kolonien en bezittingen, den band te helpen versterken, die beiden aan een strengelt. De werking van het genootschap heeft derhalve betrekking tot al de kolonien en bezittingen, zoo wel in de Oost- en Westindiën, als op de kust van Guinea. Het genootschap telt reeds een dertigtal leden, en heeft een definitief bestuur benoemd.

— Het gebouw dat aan het Nieuwe Werk, te Rotterdam opzettelijk voor de groote muzikale uitvoeringen ter gelegenheid van het aanstaande muziekfeest, wordt opgetrokken, nadert zijne voltooijing met rasche schreden. De soliede en hechte zamenstelling sluit alle denkbeeld aan ongelukken buiten; daarenboven worden er van binnen geene galerijen aangebragt, zoodat het geheele auditorium, behalve het orchest-personeel, zich op den vasten grond zal bewegen, wat op zich zelf reeds genoeg zoude zijn om alle gevaar te weren. Van binnen is men nog zoo ver niet gevorderd, dat eene volledige beschrijving mogelijk zij.

De zaal voor het publiek bestemd, is 63 el lang, 28 el breed en 15 el hoog (buiten het dak, waarin van weerszijden drie kolossale lichtramen zijn aangebragt). Zij zal kunnen bevatten ongeveer 4000 personen en des avonds door ruim 200 gasvlammen verlicht worden. Het orchest, dat zich een mans lengte boven den beganen grond verheft en natuurlijk schuins opgetimmerd wordt, is even breed als de geheele zaal en 14 ellen diep. Ongeveer 900 personen zullen er op geplaatst kunnen worden. Achter het orchest zijn drie vertrekken, zoogenaamde stemkamers, aangebragt, ten dienste der leden van het orchest en van het koor. Aan de andere zijde tegenover het orchest, de zaal uitgaande, komt men op eene ruime open plaats; waarvan de drie overige zijden bepaald worden door even zoovele ruime ververschings plaatsen.

— Men verneemt, dat de baron VAN RADERS dezer dagen benoemd is tot honorairen vice-president van de *Société Universelle pour l'encouragement de l'industrie à Londres*, terwijl hem ook van wege de Vereeniging ter bevordering van fabriek en handwerks-nijverheid in Nederland het lidmaatschap is opgedragen van de vereenigde hoofd-commissie ter bevordering van de belangen der Nederlandsche inzenders op de in 1855 te Parijs te houden tentoonstelling, in plaats van den heer mr. A. G. C. ALSCHE, die als zoodanig om redenen van gezondheid heeft bedankt.

— Te Dussen had op 10 Junij eene zonderlinge weddingschap plaats. Een paardenkooper pochte op zijn bezonder vermogen om veel en schielijk te drinken. » O," hernam een ander, » gij moet al een heele baas zijn, zoo gij mij daarin overtreft. Ik wed, dat ik zelfs eene geheele flesch wijn door een pijpensteel uitdrink, in den tijd dat gij een kadetje (driecentsbroodje) opeet." » Top!" riep de ander en de proef werd genomen. De eén goot nu de flesch wijn in eene kom, terwijl het kadetje voor den anderen behoorlijk gereed gemaakt werd. Daarop begon men te eten en te drinken, en ieder kweet zich zoodanig van zijne taak, dat de strijd onbeslist bleef. Beiden waren gelijkelijk klaar. Er bleef dus niets over dan de proef nog eens te nemen, die nu echter ten nadeele van den eter uitviel, daar de ander de flesch reeds ledig had, toen de eerste bijna nog de helft van zijn kadetje in de hand had.

— De keizer van Rusland heeft bij zijne laatste inspectiereis in Finland, de volgende bedriegerijen van den kommandant op Sweaborg ontdekt. Deze had o. a. de kanonnen en ammunitie der vesting gestolen en verkocht, en in plaats van de weggenomene kanonkogels, houten kogels vervaardigd en zwart verwen laten; verder had hij twee schansen laten slechten en in een tuin laten veranderen. Hij is dientengevolge tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld.

— De *Oriental Steam Navigation Company* laat thans eene stoomboot te Millwal bouwen, die door hare kolossale grootte de aandacht van alle scheepsbouwmeesters verdient.

Dit stoomschip, hetwelk in twee jaren tijds voltooid moet zijn, zal op het dek eene lengte hebben van 213¼ Ned. ellen en beneden aan de kiel van 102½. Zijne grootste breedte zal zijn ruim 25 Ned. ellen, en het hol bijna 18 Ned. ellen. Het zal een inhoud hebben van omstreeks 22,000 tonnen, namelijk twee en twintigmaal zoo veel als die van de grootste koopvaardijschepen.

De wijze van constructie van dit kolossale stoomschip is niet minder belangrijk dan zijne buitengewone grootte. De zijden zullen aan beide kanten gevormd worden door twee wanden van geslagen ijzer, die 0,76 Ned. el van elkander verwijderd en overigens verbonden zijn door eene menigte schuinsche beschotten, zoodat de ruimte tusschen beide genoegzaam gestopt is. Het inwendig gedeelte van het schip is insgelijks verdeeld in afschutsels in de lengte. Dit stelsel, hetwelk den naam van *cellulair* draagt, heeft het dubbel voordeel om het lek, dat in het ruim zou kunnen komen, op eene bepaalde plaats te brengen en het schip sterk te maken.

Het schip zal buitengewoon veel zeil voeren, zoodat men tevens van den wind al het voordeel zal hebben, zoo deze namelijk gunstig is. In allen gevalle zal de voornaamste beweegkracht echter bestaan in een stoomtoestel van 2600 paardekrachten, die door den heer WATT te Soho vervaardigd wordt. Deze toestel is bestemd om twee *propellors* te gelijk in beweging te brengen. Een dier *propellors* zal het radertoestel van de gewone soort hebben, welke raderen geplaatst zijn aan de zijden van het schip; de andere *propellor* zal eene schroef hebben, geplaatst aan den achtersteven van het schip. Deze verbinding van twee machines heeft de verdienste van het gevaar te verminderen, zoo dit mogt bestaan door de werking eener kracht, gelijk staande aan die van 2600 paarden, door middel van een enkelen beweger, die natuurlijk van zeer geringen omvang moet zijn. Bovendien is hieraan nog een ander voordeel verbonden; het bestaat daarin dat de voordeelen van het raderen- en schroefstelsel ten opzigte der belading hier vereenigd zijn, om voor deze de beste uitkomsten te verkrijgen.

Het oogmerk, dat de maatschappij met de constructie van dit reusachtige schip zich voorstelt, hetwelk meer dan 5 millioenen gulden zal kosten, is, om in staat te worden gesteld om passagiers en goederen tot een veel lager prijs te vervoeren, dan volgens de tarieven van de gewone pakketbooten bepaald is. De geometrie leert ons inderdaad, dat, wanneer men den omvang van schepen naar verhouding vermeerdert, men daardoor hunne capaciteiten ten opzigte van de ruimte van dien omvang zeer vermeerdert. Van den anderen kant leert ons de ondervinding, dat de tegenstand dien de kielen ondervinden of met andere woorden, de kracht die men noodzakelijk moet aanwenden om eene gegevene snelheid te verkrijgen, vermeerdert in verhouding der vierkanten van hare uitgebreidheid. — Men verkwist dus minder beweegkracht, om een tonnenlast koopwaren op een groot schip te vervoeren dan op een klein schip.

De eigenaars van het schip hopen, dat met de 2600 paardekrachten die aangewend zullen worden, hetgeen ruim 8 ton per één paardenkracht uitmaakt, dezelfde snelheid zal worden verkregen, die thans de beste Engelsch-Amerikaansche transalantische stoomschepen, wier kracht berekend wordt 3 tonnen per één paardenkracht te zijn, bezitten. De capaciteiten die door deze vermindering aan beweegkracht over zullen blijven, zullen aangewend worden, ten einde meer passagiers en goederen te kunnen plaatsen. Men berekent om op die wijze aan goederen 5000 tonnenlast te kunnen bergen en 500 hutten voor passagiers van de 1e. klasse, ongerekend de plaats, welke ingenomen zal worden door passagiers van mindere klassen.

De reeders beoogen nog een ander doel met deze vermeerdering der disponibele capaciteiten van het schip. Hetzelve zal daardoor 10,000 tonnen steenkolen in zijne hukken kunnen bergen, welke hoeveelheid gelijk staat met hetgeen noodig is voor eene reis van 38 dagen, elke van 24 uren volle stoomvaart, en waardoor men in staat zal gesteld zijn een traject te doen van minstens 3600 zeemijlen, alleen door de werking der machines. Zij hopen bovendien dat de nieuwe stoomboot, door tevens partij te trekken van den wind, de reis van Engeland naar Astralie heen en terug zal kunnen doen, zonder zich ergens op te houden om steenkolen in te nemen. Door dat alles nu zal men de reis met een spoed kunnen afleggen, die zonder voorbeeld is.

De vermeerdering van den omvang van het schip zal ook nog tengevolge hebben, dat het dienstdoende personeel op de stoombooten verminderd zal worden, want naarmate de schepen kleiner zijn, zal men naar verhouding meer personeel noodig hebben.

INGEZONDEN STUKKEN.

HEEFT SURINAME EEN GEZOND KLIMAAT EN DIT WEL BEPAALDELIJK VOOR EUROPEANEN?

Ter beantwoording dezer vraag, zullen wij ons op openlijk bekend geworden stukken beroepen.

In de » *Medicinische Zeitung*" 1854 No. 10 Berlijn den 8n. Maart, vinden wij onder anderen eene opgaaf der in het jaar 1853 te Berlijn plaats gehad hebbende geboorten en sterfgevallen.

Het getal sterfgevallen bedraagt 12,438 op eene bevolking van 300,000 zielen. — Van deze 12,438 zijn er slechts 414 van het mannelijk en 462 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 876 aan de cholera overleden.

Voor de 100 inwoners komen derhalve 4,14 pCt., en indien wij de aan de cholera overledenen af,

gekenen 3,35 pCt., hetgeen zeker een zeer hoog getal is.

Vergelijken wij hiermede het getal der behandelden en overledenen in het Militair Hospitaal te Paramaribo van het jaar 1839 tot 1852, zoo als het ons het *Surinaamsch Weekblad* No. 28 1854, onder het opschrift: »De luchtgesteldheid van Guijana en Suriname" levert, zoo vinden wij, dat zich hier de sterfgevallen tot het getal der *behandelde* verhouden, als 6,53 : 100 (incl. de aan de geele koorts behandelden en overledenen. (*)

Zeker schijnt het oppervlakkig een groot verschil te zijn tusschen 6,53 pCt. en 4,14 pCt.; maar wij moeten ook wel nagaan, dat de 6,53 pCt. het perCent-getal sterfgevallen van de te Paramaribo *behandelde* en de 4,14 pCt. het perCentgetal sterfgevallen *van de geheele* (gezonde en zieke) *bevolking van Berlijn* is.

Zouden wij wel kunnen aannemen, dat er 50 pCt. in het jaar ziek werden? ingeval van neen! zouden wij dan voor de Stad Berlijn in de plaats van 4,14 pCt. ten minste 8,28 pCt. sterfgevallen verkrijgen; in vergelijking te brengen met de 6,53 pCt. der in het Militair Hospitaal te Paramaribo overledenen.

Ieder lezer zal wel toegeven, dat er onder gewone omstandigheden op 100 inwoners geene 50 zieken komen, dat het reeds als een zeer hoog getal moet beschouwd worden als het er 25 pCt. zijn; en dan zouden wij wel nog een veel hooger cijfer vinden kunnen.

Maar wij laten er slechts 50 pCt. ziek worden; dus 8,28 pCt. overledenen te Berlijn.

Laten wij thans zien welke menschen er te Paramaribo in het Militair Hospitaal stierven.

De minste sterfgevallen (zeker perCentsgewijze) kwamen voor bij de Europeanen, bij de korpsen: Jagers, Artilleristen en Marine, meer kwamen voor bij de Guides, grootendeels zwarte Militairen, en bij de Slaven, zeker geene Europeanen. Wat de Invaliden en Civilen betreft, zoo was het getal van de in het Hospitaal verpleegden niet van aanbelang, alhoewel dezelven wel het grootste proCent-getal dooden opleverde.

In Berlijn werden Europeanen behandeld, en Militairen en de overige bevolking.

Tengevolge van deze berekening heeft Berlijn, hetwelk met zijne omstreken in Duitschland in het algemeen voor gezond gehouden wordt, een veel grooter proCent-getal sterfgevallen, dan Suriname.

In Suriname zijn van de opgenoemde plaats gehad hebbende sterfgevallen de hoogste getallen te brengen op de inboorlingen en slaven, de minste op de Europeanen.

Uithoofde van deze berekeningen en bewijzen kan Suriname niet anders, dan gezonder of ten minste even zoo gezond als Duitschland voor Europeanen beschouwd worden.

Het is zeker niet algemeen bekend, dat onze Kolonie in vergelijking tot andere Gewesten zoo gunstige resultaten, aangaande den gezondheidstoestand sedert zoo langen tijd oplevert.

Wij zouden nog in staat zijn meer bewijzen hiervoor te geven, maar aangezien Duitschland zich bijzonder met deze Kolonie bemoeit en wij juist eene Commissie tot onderzoek der geschiktheid van deze Kolonie tot Kolonisatie voor Europeanen in ons midden hebben, hebben wij Berlijn, als eene hoofdplaats van Duitschland gekozen.

Voornamelijk is dan ook ons doel geweest aan het lid van genoemde Commissie, bepaaldelijk met het onderzoek naar den gezondheidstoestand der Kolonie belast, maar bij naam ons onbekend, deze voor ZEd. zeker zeer gewigtige, positieve punten hier openlijk mede te deelen, in de hoop daardoor van dienst te zijn geweest, alhoewel niet twijfelende dat aan ZEd. op dezelfde of op eene andere wijze deze verhoudingen bekend zijn.

Een Officier van Gezondheid.

(*) *Wij zouden wel bij onze berekening de geheele bevolking van Suriname met de overledenen in het algemeen vergeleken hebben, maar dan zouden wij niet weten of op de Europeanen, of op de inlandsche bevolking de meeste proCentes komen, en daarom is het ons juist te doen: Er zijn in het verleden jaar als overleden opgegeven:* 1347 *en de geheele bevolking zal zijn p. m.* 57,000 (10,000 *vrije menschen van alle kleur en* 47,000 *slaven) Boschnegers en Indianen niet mede gerekend. Zoo zoude dan het getal sterfgevallen zich tot dat der bevolking verhouden, als* 2,54 : 100.

Q. wenscht de Policie opmerkzaam te maken op de noodzakelijkheid eener order, dat alle rijtuigen des avonds van brandende lantaarns voorzien zijn.

Hij heeft dezer dagen het nadeelige dier nalatigheid ondervonden en bijna zwaar daarvoor geboet, daar hij bijkans is overreden geworden. Zulke ongelukken kunnen naar hij meent vrij ernstige gevolgen hebben.

HERINNERINGEN DER WEEK.

Zondag 30 Julij 1588. De zoogenaamde onoverwinnelijke Spaansche vloot, onder bevel van den Admiraal MEDINA SIDONIA raakte voor Portsmouth met de Engelsche vloot onder DRAKE in gevecht en wordt geheel geslagen. Er werden bij dezen strijd zoo vele Spaansche edelen en vrijwilligers gedood, dat de Koning van Spanje het rouwdragen in zijn land verbood, ten einde de grootheid van het verlies niet te ontdekken.

Maandag 31 — 1556. IGNATIUS LOYOLA, stichter der Jesuiten orde sterft. Hij was de jongste van elf kinderen, geboren uit eene edele familie in het jaar 1491 te Loyola, op het stamslot zijner familie. In zijne jeugd kwam hij als pagie aan het hof van FERDINAND II, en gedroeg zich aldaar als een ijdel wereldling, trad in dienst, en was tegenwoordig bij de belegering van Pampelona in 1521. Hier ontving hij door eenen Franschen kogel eene zware wonde aan het been, en gedurende de langzame genezing op het stamslot verkortte hij den tijd met lezen van legenden en heilige geschiedenissen. Deze lektuur maakte zulk eenen indruk op hem, dat hij alle wereldlijke genietingen afzwoer, en zich verklaarde als ridder der H. Maagd MARIA, en besloot de stichter eener orde te worden. In 1523 ging hij als bedelmonnik het heilige graf bezoeken, kwam in 1524 in Spanje terug, leerde de Latijnsche taal, begaf zich in 1526 naar Alcala, leide zich op de studie der wijsbegeerte toe, leefde van aalmoezen en wierp zich op als leeraar van het ware Christendom waardoor hij de vervolging der Inquisitie zich op den hals haalde, doch IGNATIUS wist zich door de vlugt te redden. Hij toog alstoen (1528) naar Parijs, leide zich geheel op de studie toe, en kreeg in 1534 aldaar den graad van meester; stichtte in datzelfde jaar nog eene orde, welke tot doel had, vrijwillige armoede bekeering der ongeloovigen in alle landen, en eene bedevaart naar Jerusalem. De eerste deelnemers waren: LOYOLA, P. LEFEVRE, F. XAVERIUS, J. LAINEZ, N. BOVADILLA en S. RODRIGUEZ. In 1540 ontving LOYOLA van den Paus PAUL III eene bul dd. 27 September 1540, waarbij hij tot Generaal der societeit of genootschap Jesu benoemd werd. Langzaam ging de orde voorwaarts; doch reeds in 1556 overleed de stichter in geur van heiligheid. Hij werd dan ook in 1622, door het toenmalige Pausdom als heilig verklaard. Van het oogenblik af aan, dat IGNATIUS overleed, bekwam die orde onder verscheidene Generaals eene grootheid, magt, uitgebreidheid en onafhankelijkheid, die haar voor vele maatschappelijke instellingen, gevaarlijk konde doen worden.

De orde werd dan ook reeds in 1565, in Frankrijk door het Parlement van Parijs verbannen.

1570. Door Koningin ELISABETH van Engeland uit hare staten verdreven.

1578. Uit Portugal verjaagd.

1578. Te Antwerpen hun verblijf ontzegd; omdat zij zich tegen het vredesverdrag van Gent verzet hadden.

1594. Uit Frankrijk verbannen, om den moorddadigen aanslag van JAN CHATEL, tegen het leven van HENDRIK IV.

1597. Uit Japan gedreven.

1598. Uithoofde van den moordaanslag tegen Hertog MAURITS van Nassau, uit Holland verjaagd.

1604. Door den Kardinaal BORROMEUS het collegie van Breda ontzegd.

1606. Door den Senaat van Venetien verbannen, omdat zij den Senaat gehoorzaamheid geweigerd hadden.

1618. Als verstoorders van rust en orde uit Boheme verdreven.

1619. Om dezelfde rede uit Moldavie verjaagd.

1723. CZAAR PETER DE GROOTE verbant hen uit Rusland.

1767. Worden zij uit Spanje, Napels en Parma verdreven.

1768. Uit Malta gejaagd.

1773. Werd hunne orde door Paus CLEMENS XIV geheel ontbonden, en in

1801. Werd de orde weder hersteld door PIUS VII. Van dat oogenblik af, vloeiden over den geheelen aardbol hunne leden weder uit, en grepen met eene ontzettende kracht in elke beweging der maatschappelijken levens; en welke pogingen sedert dien tijd door verschillende staten is aangewend, om hunne magt te fnuiken, zoo is zulks meest altijd mislukt.

Dingsdag 1 Augustus 1299. WOLFERT VAN BORSSELEN door het volk van Delft vermoord.

Woensdag 2 — 1552. KAREL V, Roomsch Keizer, maakt een verdrag met de Protestanten te Passau, waarbij hij hun de vrijheid van Godsdienst verzekert.

Donderdag 3 — 1492. CRISTOPH COLUMBUS steekt met drie kleine scheepjes, de Santa Maria, de Pinta en de Ningna, in zee, en ontdekt na 33 dagen het eerste eiland der nieuwe wereld Guanahani, door hem St. Salvador genoemd.

Vrijdag 4 — 1674. PHILIPPUS II, Hertog van Orleans te St. Cloud geboren. In de geschiedenis komt hij voor, als regent van Frankrijk, tusschen den dood van LODEWIJK XIV en de troonsbeklimming van LODEWIJK XV. Hij sterft 2 December 1723.

Zaturdag 5 — 1828. WILHELMINA FREDERIKA ALEXANDRINA ANNA LOUISA geboren. Zij is de oudste dochter van Prins FREDERIK der Nederlanden.

FURET.

Mengelingen.

EEN ZONDERLING BAL TE SINGAPORE.

Eene even interessante als zeldzame gebeurtenis, aldus verhaalt een Engelsch reiziger uit Singapore, heeft onlangs aldaar de algemeene aandacht getrokken. Een rijke Chinesche koopman, met name *Kim-Sing*, kwam namelijk op het denkbeeld om het eerste Chinesche bal te geven, dat tot nu toe in dit deel der wereld gezien was. Kort te voren had hij een bijzonder groot woonhuis met aangrenzende pakhuizen laten bouwen en besloot, een dezer laatsten in eene groote feestzaal te herscheppen. Talrijke uitnoodigingen aan Heeren en Dames van alle natien en tongvallen werden gedaan, met verzoek, om zich in hunne nationale kleederdragt op den bepaalden avond in *Kim-Sings* woning te bevinden. Het zoude moeijelijk zijn, een juist denkbeeld te geven van het schilderachtige tooneel, dat dit feest aanbood; zonder overdrijving mag gezegd worden, dat bijna alle natien er vertegenwoordigd waren; men zag er Engelschen, Franschen, Hollanders, Schotten, Ieren, Duitschers, Portugezen uit Macao, Spanjaarden van de Philippijnsche eilanden, Maleijers, Parsen, Tonkinezen, Mandarijnen uit Cochinchina, Siamezen, inwoners van Pegu, Arabieren, Javanen, Turken, Joden, Persiers, Chinezen en kleurlingen van allen aard. Toen ik den gastheer werd voorgesteld, die met zijn zonderlinge kleeding zijne scherpe trekken en Mongolsche oogen er waarlijk potsierlijk uitzag, kon ik nauwelijks mijnen lachlust bedwingen, ofschoon ik bekennen moet, dat ik in dit geval, even als zoo vele andere, door zeker vooroordeel jegens de Chinezen over het algemeen geleid werd. Ik werd door een zeer bekend persoon voorgesteld, en was dan ook onder de heuvelsche en Indische gasten spoedig te huis. De dames waren veel minder talrijk dan de heeren, zoodat ieder harer twee cavaliers had. Eene jonge dame van Hollandschen oorsprong, doch met eene kleur, zoo donker als die der Maleijers, viel mij al dadelijk als danseres ten deel.

De balzaal had geheel het voorkomen van eene groote Engelsche kerk, met eene rij pilaren aan beide zijden, waar zich onder de galerijen eene groote menigte toeschouwers als verdrong. Achter mij volgde een Jood in Bengaalsche kleederdragt met eene kleine Engelsche dame, vervolgens een vuur-aanbidder met eene Parijsche vrouw, en op deze wijze volgden de paren elkander op, tot dat

(*Zie vervolg op de vierde blads.*)

Te Koop:

Steenen (twee duimen dik) en *Verwulf Steenen* (vol rond) à *f* 20 per mille van de fabriek af te halen, of *f* 25 per mille aan de stad te leveren.

[11625] H. J. RAATGEVER.

Paramaribo, den 29 Julij 1854.

L. M. KOHN & CO.

hebben in *commissie* ontvangen en bieden te koop aan tegen *KONTANTE BETALING:*

***Manufacturen*, SIGAREN,**

alle soorten *fijne*

Dranken

en veel meer andere *Goederen.*

Zij bevelen zich in de gunst van het geëerd publiek aan en beloven eene *prompte* en *civiele bediening.*

Woonplaats: *Zwartenhovenbrugstraat*, naast den heer THIELER, *(Mr. Schrijnwerker.)* (11626)

De ondergeteekende recommandeert zich aan het geëerd Publiek tot het *maken* en *repareren* van alle soorten FIJNE MEUBELEN, alsmede tot het leveren van:

Platte DOODKISTEN à *f* 7.
Geschilderde Kap dito » » 14.
Wane Kap dito met Schroeven » » 25
Gemonteerde Kap dito » » 50.

mits *CONTANT;* belovende eene *prompte* en *civile* bediening.

Paramaribo, den 29 Julij 1854.

M. A. P. HARGE.

Woonplaats: *Heerenstraat*, naast den WelEd. Heer E. J. VAN WIHE. (11627)

Aangebragt

per de *Lady of the Night*, en tegen *billijke prijzen* te bekomen bij den ondergeteekende.

***Nieuwe Aardappelen* en *Ajuin*, *Bakkeljaauw* in drums vaten van 450 pond,** halve en kwart tonnen FAMILY MARKET ***BEEF*, vaten *Mackreel* en *Haring*, extra *BLADEN TABAK*, *GROF ZOUT* en DAKLEIJEN.**

Voorradig:

***Extra COGNAC* in kelders en per gallon, groene kelders JENEVER, vaten PALE ALE en diverse andere DRANKEN.**

(11628) *Paramaribo, den 21 Julij 1854.*

G. P. EMANUELS.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 27sten dezer, de koloniale schroefstoomboot Paramaribo, van Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 27sten, het schip Josine Louise, kapt. J. H. Tekkes, naar Amsterdam, lading: 197 vaten Suiker 283,129 pond, 1 vat en 3 kisten Arrowroot 617 p., 1 baal vuile Katoen, 545 pond, 3 vaten Huiden 2799 pond, 410 pond oud koper en 2 stukken hout.

Den 29n, de Eng. schooner Ladij of the Night, naar Demerarij.

UIT TEXEL NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Den 15 Junij, Jouannis Hermanus, kapt. J. B. Wijgers. — Den 16den, de stad Leeuwaarden, kapt. B. Stoffels — 18den, het schip Elisabeth, kapt. H. J. Haverbult. — Den 26sten, het schip Triton, kapt. A. R. Duinker.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip Josine Louise: de Heer H. J. A. van Beulingen.

Met de Eng. schoener Ladij of the Night: de Heer G. P. van Holst, Mejufvrouwen M. en J. White.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 28sten Julij 1854 zijn in ondertrouw opgenomen:

Bernhard Flucht en Elisabeth Esser, zich ook schrijvende en teekenende Maria Elisabeth Esser, weduwe van wijlen Johann Hendrik Lohmann.

Christiaan Adriaan Graaf en Paulina Albertina Graad.

Van den 22sten tot den 29sten Julij 1854, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 22sten, Charles Hennij, circa 10 jaren.

Den 23sten, Johannes Toupet, 50 jaren.

Idem, Wilhelmus Jacobus Haase, 28 jaren gehuwd met Wilhelmina Johanna Hendrika Schorpion.

Idem, Pieter Wijbrands de Vries, 46 jaren, gehuwd met Rieka Jacobs Platte, gezagvoerder van het Nederl. schip Mina.

Idem, Maria Gerhardina Rijp, 60 jaren.

Idem, Francisa de Linsa, n. g. 6 jaren.

Den 24sten, Eugenius Rudolff Carl Wossing, 21 m.

Den 25sten, Beata Gerhardina Antoinette Tafares, 7 maanden.

Den 26sten, Ann Fraser, een jaar.

Idem, Hendrik Dirk Medendorp, 29 jaren, Jager bij het batt. Jagers No. 27.

Idem, Joseph Franz Trenkwalder, 29 jaren, in leven Officier van Gezondheid 3e. klasse bij de Militaire Geneeskundige dienst.

Idem, Finise Rimburg, 70 jaren.

Den 27sten, Johanna Helena Houwling, 48 jaren.

Idem, Abraham Litwack, 55 jaren.

Den 28sten, Charles Lewis Mitchel, 24 jaren, stuurman aan boord van het Nd. Am. schip R. H. Knight.

Idem, Johanna Elisabeth Ricketts, 72 jaren.

(Vervolg van de 3e. bladzijde.)

de geheele zaal van dansers wemelde; de zaal zelve was schitterend verlicht, hetgeen niet weinig het bekoorlijke van het geheel verhoogde. Ik danste vervolgens met een jeugdig Spaansch meisje, dat onder den dans rookte en gebrekkig Engelsch sprak, hoewel zij mij verzekerde, dat dit hare lievelingsspraak was. Het kwam mij voor dat zij beter met het Fransch en Maleisch teregt konde komen, doch welvoegelijkheidshalve liet ik hiervan niets blijken, hoewel het grootste gedeelte van haar gesprek voor mij onverstaanbaar bleef.

Vermoeid van het dansen, nam ik onder de pilaren plaats, om uit te rusten. Hier stonden kleine tafeltjes voor smaakvolle sofas, op welke eenige bewoners van het Hemelsche rijk gemakkelijk uitgestrekt den opium-damp inademden. Zij schenen in liefelijke droombeelden verdiept en waanden zich misschien reeds in de Elysesche velden, omgeven door bloeijende oranje- en thee-boschjes. Digt bij hen bevonden zich eenige Hindoes, die uit lange hukahs rookten en een weinig verder een Turk, die met de grootste verachting de ongeloovigen van alle kleur, welke hij rondom zich gewaar werd, scheen te beschouwen. Daar ik eerst onlangs uit Turkije was teruggekeerd, sprak ik hem aan, en groot was zijne verwondering, toen hij eenen groet in zijne moedertaal hoorde. Zijne gelaatstrekken namen plotseling eene andere uitdrukking aan, en gaarne had hij ons gesprek tot den morgen voortgezet, wanneer niet de muziek mij had uitgelokt tot een wals, waarvoor ik eene houry uit Manilla geëngageerd had.

Om het Souper, dat nu volgde, waardiglijk te beschrijven, zou de pen van een professor in de gastronomie noodig zijn. Het was een chaos van lekkernijen, de eene nog heerlijker dan de andere. Alle soorten van vruchten uit den Indischen Archipel, Indie, China en het Westen, sommige versch, anderen op de keurigste wijze ingelegd, waren op de tafels ten toon gesteld. Voorts waren er vogelnest-soepen, ragouts en vleeschen, visschen van allen aard en pastijen in overvloed. En eindelijk de wijnen! Alle soorten uit Frankrijk, Duitschland en Hongarije fonkelden op den disch, terwijl op het naauwlettendst werd toegezien, dat een ieder datgene bekwam wat hem het best beviel. Gedurende den maaltijd doorstroomden liefelijke melodien het vertrek, zonder dat men konde gewaar worden, van welken kant die hemelsche toonen voortkwamen, welke als het ware den eetlust een nieuwen prikkel gaven. Eenige stukken, door een Italiaansch zangerskoor uitgevoerd, waren uitmuntend en riepen mij vroegere gelukkige, in Europa gesletene dagen in het geheugen terug. Tot afwisseling was er ook Aziatische muziek, welke door eenige aanwezige Europeërs voor afschuwelijk werd uitgekreten; zij kwam mij echter vol rijke schoonheid en uit haren aard van eene wilde hartstogtelijkheid doordrongen, voor. Het feest liep in de aangenaamste stemming af en tusschen 2 en 3 ure des morgens keerden de gasten naar hunne woningen terug.

Binnenlandsche berigten.

AANZOEK VOOR VRIJGEVING.

Den 26sten Julij 1854.

Van de slavenkinderen *Maria Jacoba*, geboren in 1842, en *Saraatje*, geboren in 1845, beide kinderen van *Anna*, afkomstig van den boedel A. Martijn en bekend staande op het Respect van den Raad Commissaris voor de Inlandsche Bevolking, onder straatvoogdij van C. L. G. van Amson.

Van de slavin *Marie*, geboren in 1811, waarvan de moeder onbekend is; toebehoorende aan plantaadje *Epraimzegen*, divisie *Para*.

Transport.

Den 24 Julij 1854. Cornelis de Jongh aan C. H. M. Krieger wed. A. van Doorn, van het Huis en Erf cum annexis aan de *Noorderkerkstraat*, N. W. La. A No. 61, O. W. La. B No. 172.

Paramaribo, den 24 Julij 1854.

Den 27 Julij 1854. De Exploicteur aan J. A. A. Salomons, van ¼ gedeelten in den grond *Goede Verwachting* aan het kanaal naar *Saramacca.*

Idem. Dezelve aan D. Ezechiels, van de Plantaadje *Akkerboom* c. a., gelegen aan de rivier, *beneden Commewijne.*

Den 28sten. B. Guilmin aan B. Muller, van het Huis en Erf aan den *Grooten Rijweg* 1ste buitenwijk No. 30 O. W. La. A No. 21, en het daarachter grenzende bloote Erf aan de *Wichersstraat*, 1ste buitenwijk No. 69 O. W. La. A No. 21.

Idem. J. A. Roos qq. en J. P. W. van Eijck qq. boedel C. A. J. Heijman aan G. F. Kans, van het Huis en Erf aan de *Rust en Vredestraat*, N. W. La. B No. 41 O. W. La. D No. 640.

Idem. Wed. A. C. Dahle qq. boedel A. C. Dahle aan Adeline Gros, van de Huizen, met al derzelver toebehooren, staande op het vererfpacht Erf op den hoek van de *Heerenstraat*, *Wagewegstraat* en *Klipsteenenstraat*, N. W. La. B No. 90 O. W. La. C No. 52.

Paramaribo, den 28 Julij 1854.

Hijpotheek.

Den 25n. Julij 1854. Rachel Uziel d'Avilar, 1e. *Hijpotheek* ten behoeve Weesmeester dezer kolonie, te vestigen op het huis en erf aan de *Gravenstraat*, N. W. La. B No. 59, O. W. La. D No. 29.

Paramaribo, den 26 Julij 1854.

Den 28sten Julij, Wed. M. Oehlers geb. Pater, 1*ste Hijpotheek*, ten behoeve Weesmeester dezer kolonie voor diverse minderjarigen, en te vestigen op het Huis en Erf aan de *Noorder Kerkstraat*, N. W. La. A No. 64 O. W. La. B No. 173.

Paramaribo, den 28 Julij 1854.

Politie.

Dezer dagen zijn ter beschikking der Politie gesteld geworden:

Twee pagalen, waarin zich *eenige kleedingstukken*, *een zwarte villen hoed*, *een ijzeren pot*, en *eenige andere voorwerpen* bevinden.

Een kistje, waarin (13) *compositie vorken* en *acht* (8) *dito lepels* mitsgaders *twee matrozen messen* en *eenige kleinigheden* aanwezig zijn.

Een enkelloops jagtgeweer en *een jagttasch*, welke voorwerpen waarschijnlijk kortelings ontvreemd zijn geworden.

Zij, die vermeenen mogten op de genoemde goederen regt van eigendom te kunnen doen gelden, worden uitgenoodigd zich daartoe te willen aanmelden op het Bureau van Politie 1e. afdeeling, gehouden wordende aan den Waterkant bij de Plattebrug.

Gedrukt bij A. L. G. DE RANDAMIE.